

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародної економіки
Кафедра експертизи товарів та послуг

Допущено до захисту
В.о. завідувача кафедри ЕТП

(підпис)

доц., к. т. н. Т. А. Кунділовська

“ ”

2017 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою «Експертиза товарів та послуг»
на тему: «Формування асортименту, споживчих властивостей та особливості
проведення експертизи декоративної косметики»

Виконавець:

Студент 69 групи факультету
міжнародної економіки
Вололовцева В.В.

/підпис/

Науковий керівник:

доцент кафедри ЕТП
Захарчук В.Г.

/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЕКСПЕРТИЗИ ДЕКОРАТИВНОЇ КОСМЕТИКИ.....	6
1.1. Актуальні тенденції розвитку ринку декоративної косметики в Україні...6	6
1.2. Характеристика споживчих властивостей декоративної косметики.....10	10
1.3. Визначення чинників, що формують споживчі властивості, якість та безпеку декоративної косметики.....15	15
1.3.1. Характеристика сировинних матеріалів декоративної косметики (на прикладі губної помади та олівців для губ).....18	18
1.3.2. Аналіз технологічного процесу виробництва декоративної косметики (на прикладі губної помади та олівців для губ).....20	20
1.3.3. Вимоги до упакування та маркування, транспортування і зберігання декоративної косметики.....25	25
1.4. Класифікація та характеристика асортименту засобів декоративної косметики.....30	30
Висновки до Розділу 1.....41	41
РОЗДІЛ 2. ОБ’ЄКТИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ОСНОВНОГО ЕТАПУ ЕКСПЕРТИЗИ ЯКОСТІ.....	42
2.1. Об’єкти дослідження.....42	42
2.2.Методи дослідження.....46	46
2.3. Експертиза декоративної косметики експертним методом.....57	57
Висновки до розділу 2.....64	64
РОЗДІЛ.3 ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ДЕКОРАТИВНОЇ КОСМЕТИКИ...66	66
3.1. Аналіз передумов для вдосконалення методики проведення товарознавчої експертизи декоративної косметики.....66	66

3.2. Методики проведення товарознавчої експертизи декоративної косметики.....	71
Висновки до Розділу 3.....	86
ВИСНОВКИ.....	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	91

ВСТУП

Косметика і парфуми складають особливу групу непродуктованих товарів, виконуючи різноманітні функції: вони задовольняють духовні та естетичні потреби людини, мають лікувально-гігієнічне призначення, впливають на самопочуття, зовнішній вигляд людини. Це товари повсякденного вжитку, без яких важко уявити сучасне і повноцінне життя людей.

Слід зазначити, що останнім часом вітчизняні косметичні товари стають все більш конкурентоздатними. Це пояснюється нижчими цінами та високим вмістом натуральних компонентів. Але широкі рекламні заходи і, можливо, особливості менталітету вітчизняного споживача визначають перевагу попиту на імпортовану косметику, насамперед таку, що виробляється відомими фірмами. Водночас пропоновані ефекти часто недосяжні. Одна з причин такої ситуації – надходження на український ринок фальсифікованої продукції або такої, що отримана з порушенням виробничих процесів, пакування, транспортування і зберігання. Розробка новітніх науково обґрунтованих принципів та методів дослідження якості косметичних засобів дозволить запобігти надходженню в Україну неякісної продукції і зберегти матеріальні кошти, а інколи і здоров'я українських споживачів.

Саме тому тема дипломної роботи є на даний час досить *актуальною*.

Метою магістерської роботи є формування асортименту, споживчих властивостей та особливості проведення експертизи декоративної косметики.

Для досягнення поставленої мети слід було вирішити наступні *завдання*:

- дослідити сучасні тенденції розвитку ринку декоративної косметики в Україні;
- виявити закономірності формування асортименту косметичних товарів на сучасному ринку;

- проаналізувати основні чинники, що впливають на формування споживчих властивостей декоративної косметики;
- надати характеристику об'єкту та застосувати основні методи при проведенні основного етапу експертизи якості;
- провести експертизу із застосуванням експертного методу;
- вдосконалити методики проведення товарознавчої експертизи парфумерних товарів.

Об'єктом цього дослідження є декоративна косметика, зокрема губна помада при проведенні основного етапу експертизи якості.

Предметом досліджень є асортимент, споживчі властивості та експертиза декоративної косметики.

Методи дослідження органолептичні, експертного оцінювання, експериментальні, методи аналізу.

Апробація результатів дослідження. За матеріалами дипломної роботи опублікована стаття у збірнику ОНЕУ – «Збірник наукових робіт за підсумками студентської наукової конференції МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ, НАЙБУТНЄ» – «Сучасні аспекти оцінки безпечності декоративної косметики» № 7, том 1, стор.122.

Структура роботи: Магістерську роботу викладено на 94 сторінках, що складається зі вступу, 3-х розділів, висновків, списку використаних літературних джерел, а також 8 рисунків та 17 таблиць.

ВИСНОВКИ

1. В результаті дослідження ринку декоративної косметики, встановлено, що сучасний ринок декоративної косметики дуже широкий і представлений в основному іноземними виробниками, що постійно оновлюють асортимент продукції, що виробляється. Рівень споживання вітчизняних косметичних товарів визначається насиченістю ринку імпортованими товарами. В даний час на ринку декоративної косметики спостерігається різноманіття пропонованої продукції, відбувається затоварення ринку. Все більше загострюється конкуренція між магазинами в результаті боротьби за покупця. Кожен з покупців має можливість обрати товар, який би повністю відповідав його вимогам та задовольняв його споживчі потреби.

Встановили, що у структурі попиту на косметичному ринку України найбільшу частку (31,8 %) займає категорія косметичних засобів особистої гігієни: піномийних засобів для ванни й душа, дезодорантів, депіляторів, засобів з догляду за чоловічою та дитячою шкірою. Косметичні засоби з догляду за волоссям на вітчизняному ринку становлять 19,6 %; з догляду за шкірою – 18,4 %. Декоративна косметика займає 13,6 %.

2. Виявлено, що визначення якості починається з визначення споживчих властивостей, які найбільш повно і точно відображають якість продукту. Розглянуто номенклатуру споживчих властивостей та визначено, що споживчі властивості декоративної косметики в цілому можна розділити на наступні основні групи: функціональність, надійність, ергономічність, естетичність, безпечність.

3. Встановлено, що якість як сукупність споживчих властивостей створюється в процесі виробництва на стадії підбирання основної і допоміжної сировини; організації і контролювання технологічного процесу виробництва. Збереження якості забезпечується в процесі доведення продукту від виробника до споживача, використанням відповідного

упакування, тари, створюванням оптимальних умов під час транспортування, зберігання, реалізації.

4. Виявлено, що визначальним поняттям під час гарантування якості декоративної косметики, як товару, що має право на реалізацію та є безпечним для споживача є дослідження якості.

Практичне значення роботи полягає у тому, що були проведені дослідження якості декоративної косметики на прикладі губної помади, різних виробників що присутні на ринку України. В результаті проведених досліджень було виявлено, що не всі товари відповідають встановленим вимогам. Дослідження над даними зразками губної помади були продовжені проведенням порівняльних випробувань між найбільш відомими на сьогоднішній день виробниками помад, представленими на українському ринку. За результатами споживчих випробувань були встановлені лідери споживчих вподобань та виявлені недоліки при використанні. За результатами експертної оцінки визначено рівень якості методом рангової кореляції.

На думку експертів, найбільш якісною є губна помада L'oreal Paris Color Riche, а друге місце займає губна помада Avon True Colour Supreme Nourishing Lipstick.

За результатами оцінки якості за органолептичними показниками досліджених зразків губних помад встановлено, що кращі органолептичні властивості мають зразки губної помади №1 – «Maybelline», №2 – «L'Oreal», №5 – «MaxFactor». Вони мають однорідну гладку поверхню, з відповідним кольором та тоном даного виробу, приємний запах відповідний даному виробу, та відповідають вимогам ДСТУ 4774:2006 «Вироби косметичні для макіяжу на жировосковій основі. Загальні технічні умови». Зразок №3 – «Avon», зразок №4 – «Oriflame», №6 – «Bourjois», №8 – «Lumene» за станом олівця мають незначні відхилення від вимог, недостатня здатність утримання на губах.

За результатами оцінки якості за фізико-хімічними показниками встановлено, що найбільша температура краплепадіння у помади марки «Avon» – вона плавиться при температурі 75°C, а найменша у помади марки «Lumene» – вона плавиться при температурі 72°C. Також зразок «Lumene» не відповідає вимогам ДСТУ4774:2007, так як його карбонільне число перевищує допустиме значення. Зразки «Maybelline», «L'oreal Paris», «Avon», «MaxFactor», «Bourjois», «Oriflame», «Gosh» відповідають вимогам ДСТУ4774:2007.

5. Вдосконалили Методику проведення товарознавчої експертизи виробів декоративної косметики, яка враховує нововведенні нормативні документи у сфері декоративної косметики. Необхідність вдосконалення данної Методики була очевидна, так як в Україні використовують Методику проведення експертизи парфумерно-косметичних товарів, більш ніж десятирічної давності, яка є достатньо стислим документом і що саме важливе – опирається на стару нормативну базу. В практичній діяльності експерта більш доцільно використовувати дві різні Методики, тобто окремо для парфумерних товарів та окремо для косметичних товарів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вироби косметичні для макіяжу на жировосковій основі. Загальні технічні умови: ДСТУ 4774 : 2006.– [Чинний від 2008-07-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2008. –14 с.
2. Вироби косметичні для макіяжу порошкоподібні та компактні. Загальні технічні умови: ДСТУ 4773 : 2007.– [Чинний від 2008-07-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2008. –14 с.
3. Вироби парфумерно-косметичні. Правила приймання, відбирання проб, методи органолептичних випробувань: ДСТУ 5009:2008. — [Чинний від 2009-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2008. — 8 с.
4. Продукція парфумерно-косметична. Терміни та визначення. ДСТУ 2472: 2006 [Чинний від 2006–04–24]. – К. : Держспоживстандарт України, 2006. –11 с.
5. Система розроблення і поставлення продукції на виробництво. Продукція парфумерно-косметична. Основні положення: ДСТУ 4821-2007 - [Чинний від 2009-01-01]. - К.: Держспоживстандарт України, 2009. – 15 с.
6. Продукція парфумерно-косметична. Пакування, маркування, транспортування і зберігання: ДСТУ 5010:2008 — [Чинний від 2009—01—01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2008. — 11 с.
7. Якість продукції. Оцінювання якості. Терміни та визначення: ДСТУ 2925-94 - [Чинний від 1996-01-01.]. - К.: Держспоживстандарт України, 1995. – 34 с.
8. Випробування і контроль якості продукції. Терміни та визначення: ДСТУ 3021-95 - [Чинний від 1996-01-01.]. - К.: Держспоживстандарт України, 1995. – 74 с.

9. Товарознавство. Терміни та визначення: ДСТУ 3993-2000 - [Чинний від 2001-01-01.]. - К.:Держспоживстандарт України, 2000. – 24 с.
10. Світові тенденції розвитку асортименту декоративної косметики / В.А. Андреева // Маркетинг і маркетингові дослідження. – 2007. - №1. – 3. 5
11. Системи управління якістю. Основні положення та словник: ДСТУ ISO 9000-2001 - [Чинний від 2001-01-01.]. - К.: Держспоживстандарт України, 2001. – 26 с.
12. Байцар Р.І.Актуальні проблеми та перспективи розвитку косметичної галузі/ Р.І.Байцар,Ю.М.Кордіяка. – Львів, 2015. – 6с.
13. Батуріна А.П. Експертиза товарів: навч. посібн. [для студ. вищ. навч. закл.] / А.П. Батуріна, ІВ. Ємченко. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 320 с.
14. Вилкова С.А. Товароведение и экспертиза парфюмерно-косметических товаров / Вилкова С.А.: учебник для вузов. –М.: «Деловая литература», 2000 г.
15. Волошко Н.И., Черноморец Н.А. «Парфюмерно-косметические товары: ассортимент, сертификация, особенности торговли», уч. пособие, - белгород, БКАПК, 1995 г.
16. Гильман Б. А., Омельченко В. В. Качество парфюмерно-косметических товаров. К.: Техника, 2008. – 263 с.
17. Енпольский Л.А., Куракова Г.С. Товароведение парфюмерно-косметических товаров», учебник для вузов. – СПб.:Издательство «Деловая литература», 2001 г.
18. Зенкін М., БичковаК., ШипуковаН., АхмедМ.А. Гаванмех. Рівень якості продукції та методи його визначення//Стандартизація,сертифікація,якість.–1999. -№3.–с.56-59.
19. Інфраструктура товарного ринку: непродовольчі товари :підручник / О.О. Шубін [та ін.]. – К. :Знання, 2009. – 702 с.

20. Каспаров Г. Н, Парфюмерно-косметическое производство. — М.: Агропро-миздат, 1989. — 264 с.
21. Коломієць Т.М. Експертиза товарів: підручн.: у 2 ч. / Т.М. Коломієць, Н.В. Притульська, О. Л. Романенко. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. — ч. 1. — 370 с. — (сер. «Товарознавство»).
22. Коломієць Т.М. Товарознавча експертиза непродуктивних товарів: оп. консп. Лекції [для студ. вищ. навч. закл.]. / Т.М. Коломієць. КДТЕУ, 2000. — 120 с.
23. Кривова А.Ю., Паронян В.Х. Технологія виробництва парфюмерно-косметичних продуктів. — М: ДеЛи принт — 2009. — 668 с.
24. Легочева Н.В. Особенности потребительских свойств парфюмерно-косметических товаров /Легочева Н.В.: учеб. пособие — М.: Издательство «Слово», 2003.
25. Мареев Ю. И., Тrepель В. А., Шмелькин А. Ф. Товароведение хозяйственных товаров. — М.: Экономика, 1980. — 341 с.
26. Мережко Н.В. Сертифікація товарів та послуг: Підручник. — К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2002. — 298 с.
27. Моисеенко Н.С. Товароведение непродуктивных товаров: Учебное пособие . Часть 1. — Ростов н/Д: Феникс, 2004. — 344 с.
28. Мельниченко Т.А. «Товароведение парфюмерно-косметических товаров», Ростов-на-Дону, 2002 г.
29. Методика проведення товарознавчої експертизи торгово-промислових палат в Україні — К: ТПП України, 2005 — 48 с.
30. Неверов А.Н., Чалых Т.И., Пехташева Е.Л. и др. Товароведение и организация торговли непродуктивными товарами: Учебник для нач. проф. образования. — 3-е изд., стер. — М.: Издательский центр «Академия», 2012. — 464 с.
31. Ніколаєва М.А. Теоретичні основи товарознавства: посібник для вузів/ Ніколаєва М.А. — М: Норма, 2007. — 448 с.

32. Парфюмерия. Косметика // Химия Украины. – 2007. – № 6 (180). – С.62.
33. Пешук Л. В., Бавіка Л.І., Демидов І. М. Технологія парфумерно – косметичних продуктів. – К: Центр учбової л–ри, 2007. – С. 376.
34. Пешук Л.В. Технологія парфумерно-косметичних продуктів / Л.В.Пашук, Л.І.Бавіка, І.М.Демідов.–К.:Центрнавч.літ-ри,2007.–376с.\
35. Попова Н.В. Особенности потребительских свойств парфюмерно-косметических товаров: Учеб. пособие/Н.В. Попова; Под ред. Г.Н. Айловой. - Челябинск: Издательство ЮУрГУ, 20010.
36. Пугачевський Г. Ф., Семак Б. Д. Товарознавство непродовольчих товарів: Підручник для студ. вищ. закл. освіти. — К., 2009. – 261 с.
37. Пучкова Т.В, Коральник С.И. Толковый словарь по косметике и парфюмерии. Т.1. – М., 1998 г- с. 12.
38. Райкова Е. Ю. Теорія товарознавства: учбовий посібник для студ. закладів серед. проф. освіти / Райкова Е. Ю., Додонкин Ю. В. – М.: Издательский центр Академия, 2003. – 240 с.
39. Товарознавство непродовольчих товарів [Текст] : навч. посібник / Л. О. Радченко, Л. Д. Льовшина, М. П. Головкин, [та ін.]. – Х.: Світ книг, 2013. – 943 с.
40. Товарознавство непродовольчих товарів: Навч. посібник для самостійної роботи студ. товарознавчо-комерційного профілю вищих навч. закл. — Л., 2001. – 341 с.
41. Чечеткина Н.М. Товарная экспертиза. Підручник для студ. вищ. навч. закладів / Н.М. Чечеткина, Т.И. Путилина, В.В. Горбунова. – Ростов н/Д: «Феникс», 2008. – 512 с.
42. Шепелев А.Ф., Печенежская И.А., Ивахненко Т.Е. Товароведение и экспертиза парфюмерно-косметических товаров. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2003. – 224 с.

43. Шишкина И.В. Товароведение и экспертиза непродовольственных товаров. Учебное пособие для студ. высш. учеб. / И.В. Шишкина. – М.: Издательский центр «Академия», 2006. – 192 с.
44. Шубіна О.О. Інфраструктура товарного ринку: непродовольчі товари / О.О. Шубіна : підручник.-К.: Знання, 2009, - 381 с.
45. Яковлева Л.А. Товароведение парфюмерно-косметических товаров: учеб. для вузов / Л.А. Яковлева, Г.С. Кутакова. – Спб.: Лань, 2001. – 256 с.: ил.
46. Український ринок парфумерно-косметичної продукції // Асоціація «Парфумерія та косметика України, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://apcu.ua/rinkovidoslidzhennya-ta-statistichni-dani/parfumerno-kosmetichnij-rinok-ukraini.htm>
47. Сумарний обсяг імпорту та експорту окремих підгруп товарів за кодами УКТЗЕД, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://arc.customs.gov.ua/dmsu/control/cstat/f11a/showstat>.
48. DIRECTIVE 76/768/EEC COSMETICS DIRECTIVE, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.icqc.eu/userfiles/File/Cosmetics_Directive.pdf.
49. Номенклатура споживчих властивостей, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.grandars.ua/college/tovarovedenie/nomenklatura-potrebitelskih-svoystv.html>
50. Реєстр методик проведення судових експертиз Міністерства Юстиції України, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rmpse.minjust.gov.ua/page/16>